

- **Васкуларна деменција**

Око 10 процената случајева деменције повезано је са можданим ударом или другим проблемима можданог крвотока. Дијабетес, висок крвни притисак и висок холестерол такође представљају факторе ризика. Симптоми се разликују у зависности од тога које подручје мозга је захваћено. Болест напредује поступно, што значи да ће се симптоми одједном погоршати ако особа доживи већи број можданих удара.

- **Деменција Левијевог тела**

Поред типичних симптома попут губитка памћења, људи који имају овај облик деменције могу имати проблеме са кретањем или равнотежом, попут укочености или дрхтања. Многи људи такође имају промене будности, укључујући дневну поспаност, или збуњеност. Такође могу имати проблема са спавањем или некада и визуелне халуцинације (виђење људи, предмета или облика којих заправо нема).

- **Фронтотемпорална деменција**

Ова врста деменције најчешће доводи до промена личности и понашања због дела мозга на који утиче. Људи са овим стањем могу се осрамотити или се понашати непримерено. На пример, претходно опрезна особа може изнети увредљиве коментаре и занемарити одговорности код куће или на послу. Такође могу постојати проблеми са језичким вештинама попут говора или разумевања.

- **Мешовита деменција**

Понекад је више типова деменције присутно истовремено, посебно код људи старијих од 80 година. На пример, особа може имати Алцхајмерову болест и васкуларну деменцију. Није увек очигледно да особа има мешовиту деменцију јер су симптоми једне врсте деменције можда најистакнутији или се преклапају са симптомима друге врсте. Напредовање болести може бити брже него у случају само једне врсте деменције.

- **Реверзибилни узроци**

Деменција се може појавити као последица скривених узрока на које се може утицати као што су нпр. нуспојаве употребе неких лекова, повећање притиска у мозгу, недостатак витамина или неравнотежа хормона штитасте жлезде. Потребно је да лекари провере да ли постоје скривени узроци, како би се они отклонили.

Како се лечи деменција?

Лечење деменције зависи од њеног узрока. За неуродегенеративне деменције, као што је Алцхајмерова болест, не постоји лек, мада постоје лекови који штите од појаве анксиозности и промена понашања. У току су истраживања нових могућности лечења деменције.

Превенција деменције

Не пушите, избегавајте штетну употребу алкохола, контролишите телесну тежину, одржавајте нормалан крвни притисак, здрав ниво холестерола и шећера у крви! Водите здрав начин живота, укључујући редовно вежбање, здраву исхрану и одржавање друштвених контаката, и смањићете шансе за развој хроничних болести и деменције!

Шта учинити ако сумњате да вама блиска особа има деменцију?

Разговарајте са њом о потреби да што пре посети лекара како би се испитале промене у понашању. Обратите се лекару са којим можете да разговарате слободно. Такође, треба обавити и годишњи систематски преглед.

ДЕМЕНЦИЈА

Шта је деменција?

Деменција није болест већ општи појам за поремећај способности памћења, мишљења или доношења одлука, што омета обављање свакодневних активности. Алцхајмерова болест је најчешћа врста деменције. Иако деменција углавном погађа старије одрасле особе, она није део нормалног старења.

Колико је честа деменција?

У свету око 50 милиона људи има деменцију, док се сваке године појављује готово 10 милиона нових случајева.

У Србији је деменција заступљена код 6 до 10% особа са 65 и више година.

Зар деменција није део нормалног старења?

Не, многи старији одрасли живе читав живот без развоја деменције. Старење може бити праћено слабљењем мишића и костију, губитком еластичности крвних судова и неким променама памћења као што су:

- Повремено губљење кључева од аутомобила
- Немогућност проналажења речи, којих се сетите касније
- Заборављање имена познаника
- Заборављање скорашњих догађаја

Знање и искуства створена током година, стара сећања и говор остају нетакнути.

Који су знакови и симптоми деменције?

Будући да је деменција општи појам, њени симптоми могу варирати од особе до особе.

Особе са деменцијом имају проблеме са:

- Памћењем
- Пажњом
- Комуникацијом
- Резоновањем, одлучивањем и решавањем проблема
- Видном перцепцијом изван типичних промена вида повезаних са годинама

Знакови који могу указивати на деменцију:

- Губљење (лутање) у познатом окружењу
- Називање познатих предмета необичним именима
- Заборављање имена блиског члана породице или пријатеља
- Заборављање старих успомена
- Неспособност за самостално извршавање задатака

Шта повећава ризик од деменције?

Старост

Најјачи познати фактор ризика за деменцију је старење, са највећом учесталošћу међу старијима од 65 година.

Наследни фактори

Они чији родитељи или браћа и сестре имају деменцију имају већу вероватноћу за развој деменције.

Болести срца и крвних судова

Висок крвни притисак, висок холестерол и пушење повећавају ризик од деменције ако се не лече правилно.

Механичке повреде мозга

Повреде главе могу да повећају ризик од деменције, посебно тешке или честе повреде. Додатни фактори ризика су депресија, низак ниво образовања, социјална изолација и когнитивна неактивност.

Како се поставља дијагноза деменције?

Лекар може обавити тестове пажње, памћења, решавања проблема и других когнитивних способности како би проценио постоји ли разлог за забринутост. Физикални преглед, анализе крви и скенер или магнетна резонанца мозга могу помоћи у утврђивању основног узрока.

Које су најчешће врсте деменције?

• Алцхајмерова болест

То је најчешћи узрок деменције, који чини 60 до 80 посто случајева. Изазвана је специфичним променама у мозгу. Типичан симптом је отежано памћење недавних догађаја, попут разговора који се догодио пре неколико минута или сати, док се тешко присећање ранијих догађаја дешава касније током болести. Остали проблеми, попут потешкоћа са ходањем или говором, или промене личности, такође се јављају касније. Позитивна породична анамнеза најважнији је фактор ризика. Појава Алцхајмерове болести у најближој породици повећава ризик од њене појаве за 10 до 30 процената.

ДЕМЕНЦИЈА

Шта је деменција?